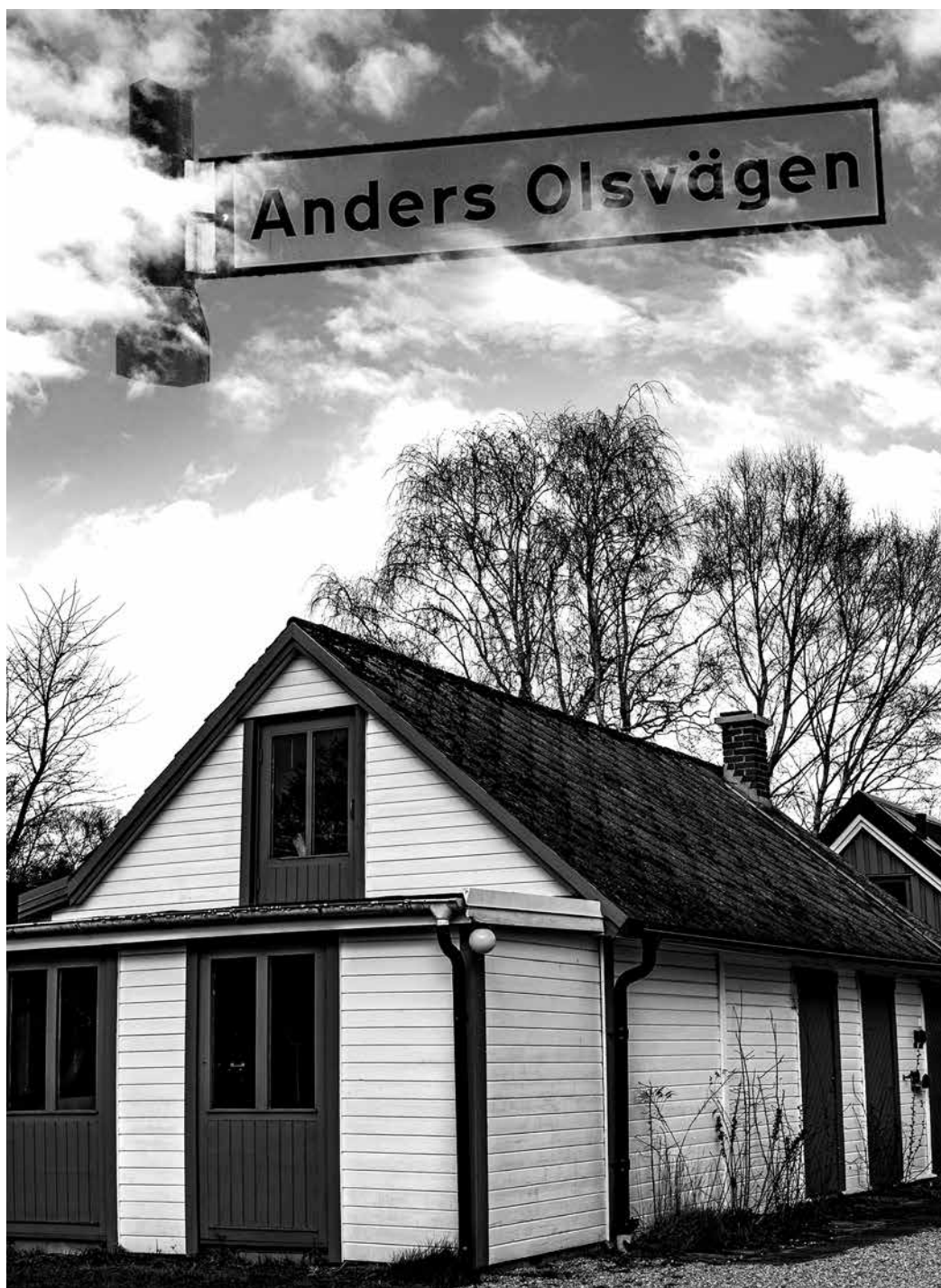


74 apr. 2020

# *på Ljungen*

Pris 25 kr



Historiska hus och förklaringar  
till våra väg- och gatunamn!



KULTURFÖRENINGEN  
**Calluna**  
DÅ OCH NU PÅ LJUNGEN

# Ordförande har ordet



Tiden går som bekant fort när man har roligt och den verkar gå ännu fortare när man gör något som inspirerar både en själv och andra. Under de 25 år som jag varit ordförande i Calluna känner jag att vi tillsammans har skapat något fantastiskt och av bestående värde. Vi har sålt tusentals böcker och arrangerat många stora utställningar.

Utställningen *Med tårna i sanden och klackarna i taket* som symboliserade Falsterbohuseran, gick av

stapeln när Huset fyllde 100 år och blev vår mest framgångsrika utställning med mer än 1 000 besökare. Många av de som kom hade klätt upp sig i tidstypiska munderingar och många hattar och kläder hade letats fram från vindar och garderober och dammats av.

Tolv böcker från eget förlag har sålts i drygt 17 000 exemplar och Calluna har delat ut över 300 000 kronor i stipendier.

Boken *Sanden blev till guld* som beskriver den enastående utvecklingen från sommarstugeområde till dagens året runt boende av hög klass har sålt bäst av de böcker vi gett ut. Bokens unika bildmaterial visar på den stora standardhöjningen som skett. Samtidigt som sanden blev till guld blev vattentunna och tvättfat på gården till exklusiva badrum.

Då jag nu valt att avgå lämnar jag med stor förtröstan över ordförandeskapet till nya krafter med nya idéer som kommer att föra föreningen framåt och fortsätta sprida kunskap

om tider som flytt till nya generationer och samtidigt påminna dem som var med då om vad de upplevt.

Lycka till!

*Ingemar H. Johansson*



Gammaldags vattenförsörjning. Foto: Callunas arkiv.



Callunas styrelse, anno 1995. Från vä: Christian Kindblad, Ingemar H. Johansson, Marianne Rönnberg, Britt Marie Granath. Foto: privat.

# En eldsolycka i Skanör på 1600-talet

När Borgmästaregården i Skanör brann ner till grunden 1947 var det en stor kulturhistorisk katastrof för Näset. Gården hade byggts på 1600-talet. Den var stor, en sluten fyrkantad korsvirkesgård. Och den var också, för förhållandena i den lilla staden, påkostat byggd med till exempel omsorgsfullt timrade dörrar och portar. Man undrar: Hur kunde det komma sig? 1600-talet, och en lång tid därefter, får ju betraktas som en period då Skanör och Falsterbo kommit i bakvatten efter Sillatiden och mest av allt vegeterade i sin avkrok.

Svaret är; Borgmästaregården uppfördes med penningar som insamlats i Lunds stifts kyrkor. Även den gård som föregått Borgmästaregården hade nämligen ödelagts av den Röde hanen.

Det var på hösten 1685 som borgmästaren i Skanör, Fredrik Gudmundsson vände sig till "Kongl. Maj:t och Kronan", det vill säga vid den här tiden Karl XI, och bad om ekonomisk hjälp till att uppföra en ny gård honom till bostad och hans ämbete till gagn.

Gudmundsson var, som alla stadens borgmästare före Leonard de la Rose i slutet av 1700-talet, illitterat, det vill säga utan juridisk skolning. Men man kan anta, att han var en ansedd och duglig karl på sin ort. Det ligger också nära till hands att tro, att varken Skanörs stad, än mindre Fredrik Gudmundsson själv, hade råd uppföra ett nytt residens, en ny borgmästaregård.

Troligen tillsammans med Skanörs rådstuga eller i varje fall med dess stöd vände sig Gudmundsson till Erik G. Ascheberg som ingav en böneskrift till Karl XI.

Den lyder i sin helhet, med originalets formuleringar och dåtidens rätt fria stavning, som följer.

*Erik G. Ascheberg om den vådelld som träffat borgmästaren i Skanör Fredrik Gudmundsson:*

*Stockholm den 21 november sistlidne hafvom vi ogärna förnummit hwad för en stor skada och olycka Borgmestaren i Skanör Fredrik Gudmundsson genom eldsvåda träffat hafwer; och äro icke obenägna få i anseende därtil, som för Eder underdåniga förbön til att fågna honom med någon hielp och understöd till sin upprettelse på det sättet sin I underdånigast föreslå och begära; men williom dermed låta der med anstå til det wi kommer åter till landet och få tala med Eder.*

*Carolus.*

Svaret på denna underdåniga begäran på tidens kanslisvenska kommer att framgå senare i artikeln. Men låt oss först fråga oss; var svaret givet? Och då tänka den storpolitiska situationen i vårt land vid denna tid, alltså mot slutet av 1600-talet.

Genom freden i Roskilde 1658 "...hade Skåne blivit svenskt och fått naturliga gränser," Jo, på fredstraktatets papper var det rätt... men de dåtida vattenväggarna var inga naturliga gränser, tvärt om, det var i högre grad obygd mellan Skåne och Småland. Och inte heller tyckte danskarna att Skåne blivit svenskt. Nej, denna bördiga bygd skulle återerövas.

År 1676 stod det blodiga slaget vid Lund med en knapp seger för de svenska vapnen. Men först efter den danska invasionen i Skåne 1709 och deras nederlag i slaget vid Helsingborg den 28 februari det följande året, kan



Karl XI. Målning av Samuel Uhrdin, Skoklosters slott.

# En ildsolycka i Skanör på 1600-talet forts.

Skåne mera definitivt sägas ha blivit en svensk provins.

Det var mitt i detta turbulenta skede som borgmästargården i Skanör brann upp för Fredrik Gudmundsson. Hur skulle nu Karl XI ställa sig till hans begäran om ekonomisk hjälp till bygget av ett nytt residens? Skulle kungen låta sin ilska över opålitligt folk i Skåne gå ut över borgarna i en avlägsen och obetydlig del av provinsen?

Men Karl XI var klokare än så. Han ville vinna sina skåningars tillgivenhet och knyta deras överhet till sig. Ett år efter Gudmundssons propå, då kungen vistades i Wäxjö, hade han fattat sitt beslut.

Det lyder som följer. Beslutet återges även det i sin helhet och i originalets form, men med kungens beslut först och hans motivering därefter.

Datum Wäxjö 1686.

COLLECT FÖR BORGMESTAREN  
FREDRIK GUDMUNDSSON I SKANÖR  
I FÖRSAMLINGARNE I SKÅNE  
OCH BLEKINGE.

Wij Carolus görom witteligt att oss hafwer Borgmastaren Fredrik Gudmundsson i Skanör underdånigst klageligen tillkännagifwet

huru som han för någon tid sedan förmedelst en heftig vådeld, som förorsakats av mordbrennare vore utkommen, har all sin egendom bortmist så att han derigenim uti ett uselt och beklagl. tillstånd är försatt worden; ödmjukligt för den skull anbefalles, att Wij i nådigt behiertande deraf lättnad förunna honom till någon hielp och upprättelse igen, nu Collect uti Skåne och Blekinge. Hwartil som Wij i Nåder samtyckt hafwom så att han nu första Collecten uti alla Kyrkor och Församlingar så i Städer som på Landet uti Skåne och Blekinge hvilka till oss sambla må; och befalla Wij hermed alla vederbörande på förenämnda orter det de den anstalt giöra så att han Fredrik Gudmundsson samma Collect wärkeligen kan komma til att åtnjuta. Förmodades at hwar och en uthaf et Christeligt medlidande til sådan honom tilstött olycka så mycket rundeligen med delades warder, som han der med Gutz wälsignelse igen hafwer och förwentar.

Til yttermera wisso  
Carolus.

Det var alltså denna kollekt från Lunds stifts församlingar i slutet av 1680-talet som helt eller i stort sett bekostade uppförandet

av den 1947 nedbrunna Borgmästaregården. Man vet inte exakt hur mycket pengar som samlades in men av den ståtliga gården att döma var det en rejäl summa.

Intresseväckande i Karl XI:s beslut är uppgiften att branden skulle ha varit anlagd. Hade Gudmundsson kryddat sin begäran om hjälp med ett löst antagande eller blev verkligen en mordbrännare gripen? En sådan missgärningsman borde ha lämnat spår efter sig i arkiven.

Den för kollekten uppförda gården i Skanör skulle få vara borgmästarnas residens under lång tid. Självt skulle Gudmundsson få njuta av den präktiga bostaden till sin död 1700. Han stoft jordades i Sankte Olofs kyrkas krypta och en stenhäll till minne av honom infogades i kyrkans golv.

I samband med den dåkraftige kyrkokoherde Pfaffs ovarsamma renovering av Skanörs kyrka och dess inventarier i slutet av 1800-talet lades det röda tegelgolv som ännu ligger. Och Fredrik Gudmundssons minnessten och andras togs upp och klamrades fast på kyrkans utsida åt norr. Där satt de, nästan oläsliga, när jag var barn på 1950-talet. Nu förvaras de i kyrkans krypta.

Lars Melin

**Redaktörens kommentar:** Första gången en brandordning nämndes i samband med en skånsk stad var 1663. Staden var Landskrona, tre år senare anslöt Malmö. Det skulle dock dröja till 1767 innan landshövding Carl Adlerfelt sände ut en rundskrivelse till samtliga skånska städer. På denna svarade Skanörs egensinniga magistrat, under ledning av borgmästare Leonard de la Rose, något avmätt...

...at ännu aldrig brandredskap här å orten funnits. Guds nådiga beskydd har warit nogkraftigt att afböija alla olyckor, och då man trodt samma mehr än then fåfänga menneskliga försiktigheten, har ock Gud bewarat staden, at ganska få sig någon eldswåda erhindrar och hwilken ej längre sträckt än til ett enda hus. At göra inrättning av brandredskap medgifwer ej borger-skapets wilkor, then hielper ofta föga mindre än intet uti en stad hwarest grundmurade hus finnas, aldä minst uti Schanör, hwarest man ej annat har än halmtak...

Fritt ur Lars Dufbergs bok *Skanör och Falsterbo efter "Sillatiden"*.  
(Vellinge kommun, 1994)



Leonard de la Rose (1723 - 1784)

# Förklaringar till våra väg- och gatunamn

Bakom många gatunamn döljer sig en intressant och oväntad historia som man sällan tänker på. Detta gäller också för hus. Även hus som ser ordinära ut kan bära på hemligheter och sällsamheter och människor med en intressant historia kan en gång ha bott där. Vissa hus kanske fortfarande härbärgerar folk som det kan vara trevligt att ta sig en titt på. Hus kan vara intressanta p.g.a. ålder, byggnadsstil och mycket annat.

I detta, och kommande, nummer av på Ljungen planerar vi att presentera historier om gatunamn och historiska hus i vår omgivning. Berättelserna om gatunamnen hämtar vi från Lars Dufbergs böcker och när det gäller historiska hus, vill vi gärna ha tips från läsarna. Även tips om gatunamn emottages tacksamt. Hör av er med mail till [robert@calluna.nu](mailto:robert@calluna.nu). Vi börjar givetvis på A.



## Alabuskavägen, Skanör.

Vägen borde egentligen heta Alebuskavägen. Uppkallad efter det våtområde, som under namnet "Alebuskärret" förr fanns öster om Mellangatan, mellan Södergatan och järnvägen (nuv. Bangången). Här levde enligt kåsören Hugo Mattsson (V. Hugo = "Vilde Hugo") den "gumpfotade Jättegrodan Ibrahim", som nämns i flera av hans kåserier.

## Alfred Bälgrampares gränd, Skanör.

Alfred - med efternamnet Mattsson - bodde "på Möen" (dvs. i kvarteret Möen) mot Vånggatan i Skanör med sina två systrar. Alfred hade slitit hårt som hantlangare på byggen och blivit så sned i ryggen att han föreföll puckelryggig, han var dessutom halt. "Alfred Bälgrampare" kallades han eftersom han trampade bälgen till kyrkorgeln.

## Allmäningsvägen, Ljunghusen.

Inom området "Allmänningen". Vid delningen av Stora Hammars sockens andel av Skanörs Ljung ville ingen av gårdsägarna ha det 18,2 hektar stora området som ligger mellan Allmäningsvägen och Östersjöstranden, det ansågs inte värt något. Marken kom då att läggas ut som samfällid mark för Stora Hammars by, vilket bl. a. innebar att vem som ville kunde skära torv inom området. Värdet på marken har nu blivit ett helt annat, närheten till stranden har gjort det mycket eftertraktat.

# Förklaringar till våra väg- och gatunamn forts.

## Anders Görens väg, Ljunghusen.

Inom "Ljungsätersområdet". Efter fiskaren Anders Göransson (1863-1946), som bodde i ett nu rivet hus på norra sidan av väg 100, strax väster om Falsterbokanalen. "Anders Gören" - som han kallades - sågs ofta med sin cykel där han i en trälåda på pakethållaren hade fisk och tångräkor till försäljning. Hans hus - troligen byggt på 1840-talet av hans far Göran Larsson (1813-) - var ett av de äldsta i området. Det var på sedvanligt sätt byggt med korsvirke och "klineväggar" dvs. lerväggar med "armering" av inblandad halm. Golvet i köket var av stampad lera och på norra sidan stack den för den tidens bebyggelse så karakteristiska bakugnen ut. Efter Anders Görens död bodde hans båda barn Olof (1899-1975) och Maria Andersson kvar tillsammans till Olofs död, trots att de enligt utsago närmast levde "som hund och katt" och inte ens kunde vistas i köket samtidigt. Sju år senare dog även Maria, efter att något år tidigare ha flyttat till ålderdomshemmet i Höllviken. Året efter Marias död revs huset och vägen kunde få sin planerade större bredd även där. Som ett sista minne av Anders Gören finns nu bara en väg med hans namn samt en skröna att han på sin mark skulle ha grävt ner en skatt, vilken dock ännu inte har återfunnits.

## Anders Olsvägen, Höllviken.

Inom "Höllvikstrandsområdet". Efter Anders Olsson, gårdsägare i Räng, som vid delningen av Skanörs Ljung tilldelades ett skogs- och ljungskifte. Anders Olsson flyttade senare till ett då nybyggt hus vid vägen som därvid fick sitt namn. Huset finns fortfarande kvar med adressen Anders Olsvägen 2.

## Ammebrovägen, Falsterbo.

Vägen leder ut från Falsterbo i riktning mot södra Ammebron, dvs. bron över den södra delen av Ammerännan, ett smalt vattendrag som skär tvärs igenom Falsterbonäset från Höllviken till Östersjön. En bro över Ammerännan nämns första gången på 1400-talet. Ammerännan antas vara resterna av ett sund som en gång skilt den ö, där Skanör och Falsterbo växte upp, från fastlandet. Det är också tänkbart att man under medeltiden fördjupade och underhöll detta sund som en transportled för prämar med sill från Östersjön till ankringsplatserna för de hanseatiska koggarna i Höllviken. Av södra Ammebron fanns rester kvar in på 1950-talet men dessa raserades definitivt då Lv4 anlade skjutfält och behövde en bättre bro. Några större stenar samt vagnsspår i marken söder om den nya bron avslöjar den gamlas läge.

## Anette Jordemoders gränd, Skanör.

Anette Jönsson (1849-1928), gift med lantbrukaren Karl Jönsson, var "jordemor" i Skanör. "Jordemor" är ett gammalt namn för barnmorska. Anette bodde vid Västergatans östra sida, i kvarteret mitt emot skolan, söder om nattväktaren Nils Jönsson, se Nils Nattväktares gränd.

## Anklamvägen, Falsterbo.

Uppkallad efter staden Anklam, belägen i norra Tyskland, mellan Stettin och Stralsund. Anklam var en av de Hansastäder, som hade konsesjonsområde eller "fith" i Falsterbo. Anklams fith anses ha legat ungefär där Anklamvägen är belägen. Vägen kallades tidigare Stralsundervägen enligt Järnvägsbolagets plan.

## Axelsons Torg, Skanör.

Torget har fått namnet efter grosshandlaren Severin Axelson (1848-1926), som donerade marken till Skanör med Falsterbo stad. I donationen ingick även det område, som nu kallas Skanörs Stadspark.



Severin Axelson (1848 - 1926). Bild sannolikt från 1903, public domain.



# Historiska hus



## Två hus, en verkstad och fyra generationer.

Husen som ligger på Stjärndalavägen 26 har en intressant historia. Det äldsta dokumentet vi funnit är från den 17 december 1861. Just den dagen sålde en Lars som eventuellt hette Larsson i efternamn, det är svårt att tyda på grund av slarvig namnteckning och blekt bläck, marken till Pehr Andersson, hans hustru Elna och deras dotter.

Dotterns namn nämns inte, men vi får veta att hon, liksom föräldrarna var hemmahörande i Kempinge (det stavades så på den tiden). Tomten hade beteckningen Skiftet 5 & 7 Reng och hade en yta på cirka 1 800 kvadratmeter.

För denna relativt stora tomt betalades 43 kronor och 33 öre. Det låter som ett enastående lågt pris för en tomt i Höllviken. Det var det också. Om vi hade samma prisbild idag skulle en motsvarande tomt kosta 2700 kronor. Man kan

Omslagsfoto/montage: Sten Blomgren.

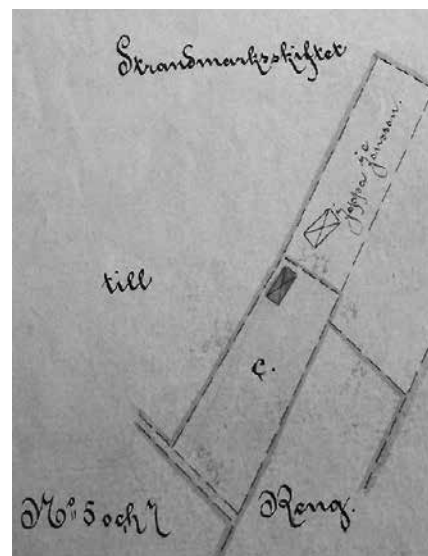
verkligen hålla med om att sanden blev till guld.

År 1880 står drängen Jöns Persson i begrepp att gifta sig och behövde ett robust hus för sin blivande familj. Tillsammans med sin "fästevinna" Carolina Andersdotter från Lilla Hammar köper han fastigheten som nu består av två hus. Säljare är Pehr Anderssons änka och hon begär 500 kronor för marken och husen. Det motsvarar idag 34 100 kronor. Det var fortfarande billigt att köpa hus i Höllviken.

Det fanns inte så många hus där på den tiden och husen på Stjärndalavägen var omgivna av åkermark. Man såg hur långt som helst, ja, ända ner till havet på ena hållet och till Sandeplan om man spanade ditåt.

För att få en bättre bild av hur mycket pengar det var för gemene man, kan man se vad årslönen låg på vid den tiden. En dräng som Jöns Persson tjänade cirka 350 kronor om året. Ett kilo nötkött kostade 60 öre och ett kilo smör ungefär det dubbla.

År 1893 bytte fastigheten ägare igen. Sedan dess har det inte skett fler försäljningar. Den 21 oktober det året köptes fastigheten av skräddaren Olof Jönsson för 500 kronor. Drängen Jöns Persson och hans familj fick inte mer betalt för huset än vad de betalade då de köpte det 13 år tidigare. Att huset inte kostade mer berodde förmodligen på att det var uthyrt och skräddaren och hans familj bodde i ett litet hus en bit bort fram till 1901, då hyresgästerna flyttade.



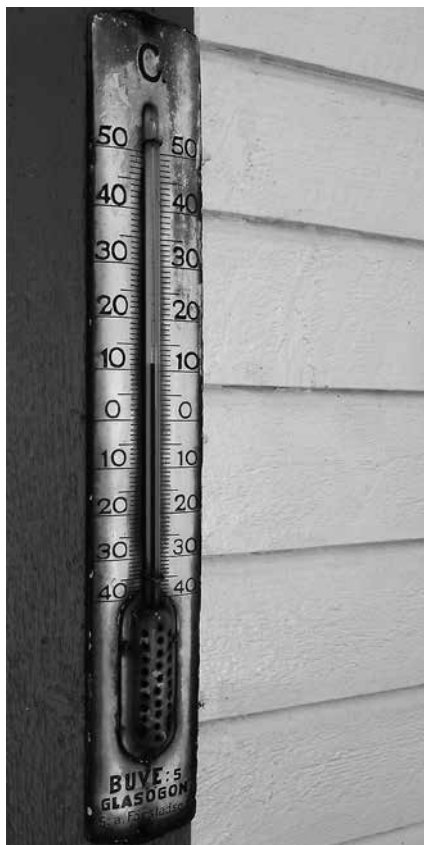
# Historiska hus forts.

Det minsta av de två husen på tomten hyrs fortfarande ut. Olof Jönsson arbetade från unga år på fälten och blev skraddare först när han kom i vägen för en skördetröska och skadade ena benet som gjorde att ett extra stödben remmades fast längs med det skadade benet.

Det kan finnas minst två anledningar till att han blev just skraddare. Det var ett jobb man kunde ha även om man var nästintill enbent eftersom man som skraddare oftast sitter stilla. Dessutom, och det bidrog säkert, var hans svärfar skraddare och man kan väl tänka sig att han fick viss hjälp och vägledning från det hållet.

Skraddare Jönsson var den nuvarande ägaren Sune Jönssons farfar. En av Olofs fyra söner, med det något ovanliga namnet Olsfred, föddes i huset, bodde där hela sitt liv och blev Sunes farbror.

Alla Olofs fyra söner var snickare, en anledning så god som någon att husen hölls i gott skick. De två husen, så småningom förstärkta med en verkstad, har varit i familjens ägo i 127 år. Familjens dotter



bor i det största huset och Sune och hans fru Etty bor i huset på granntomten som de byggde 1970.

Det mindre av de två husen rymde en gång både Olofs skradderi och en grisstia, där grisarna

fick samsas om platsen med såväl höns som duvor. Det var inte brevduvor utan duvor som föddes upp för att ätas.

I det större huset fanns ett litet stall med plats för en häst. Dörren är numera igenmurad och fullständigt kamouflerad och ersatt med ett fönster som släpper in ljus till vad som idag är ett mycket behandigt skafferi.

I köket står en gammal och vacker spis från Husqvarna som säkert spred en behaglig värme i hela huset. Skorstenen är borttagen så idag är spisen mest en prydnad, men det finns planer på att åter mura upp skorstenen.

Om värmen från spisen inte räckte till för att hålla varmt i hela huset fanns förr en kamin i salongen. Det finns fortfarande märke i golvbräderna. Om man vill se hur den ser ut kan man bege sig ut till verkstaden. Kaminen står där och tålmodigt väntar på att åter få sprida sin värme i det trivsamma huset.

På tal om värme, på verkstadsväggen hänger en stor termometer som under många år, ingen vet hur många, gett familjen rätt utetemperatur. Det finns ingen som helst anledning att misstro termometern. Den är förvisso gammal, men åldern gör den inte mindre pålitlig.

Vilket år husen byggdes vet vi inte. Men om man synar köpekontrakten kan man nog med ganska gott samvete sluta sig till att husen byggdes någon gång efter 1861, när familjen Andersson köpte marken och 1880 när drängen Jöns Persson och hans tilltänkta Carolina Andersdotter köpte husen.

Idag bor fjärde generationen Jönsson i husen och de vårdar arvet synnerligen väl.

Robert Hermansson  
(Text och foto)





# Guidning längs Per Albin-linjen

Under våren och sommaren kommer vi att fortsätta de populära visningarna av värnen vid Falsterbokanalerna. Vi besöker ett kulsprutevärn, ett rörskyddsrum och ett större skyddsrum för 24 personer.

Vid varje visning har vi plats för 25 personer. Först till kvarn...

Om färre än sex personer är anmälda till en visning, ställs turen in och avgiften återbetalas.

Priset är 100 kr för vuxen och 50 kr för barn under 15 år. I priset ingår ett häfte som berättar om vad vi ser under vandringen.

Turen tar cirka 2,5 timmar inkl. fikapaus och vi samlas vid kanalortet klockan 11:00.

Datum:

**Uppskjutna pga. Coronakrisen.  
Vi återkommer på Facebook och  
hemsida!**

(Anmälan till:  
kassor@calluna.nu)

*Välkomna till en spännande värld  
under jorden!*



Foto: Sten Blomgren.

**Tryckfels-Nisse** är en lika legendarisk som ihärdig figur. På så sätt har han mycket gemensamt med Kulturföreningen Calluna. En uppmärksam läsare av *på Ljunggen 73* noterade i artikeln om Per Albin-linjen att det numera rivna betongtornet benämndes "observationstorn". Det var emellertid främst ett luftvärnstorn, bestyckat med en 40 mm kanon. Läsaren vittnar - utifrån egen erfarenhet (!) - om omöjligheten i att befinna sig i utrymmet under kanonen vid eldgivning. Konstruktionen skakade då påtagligt och ljudet förstärktes av betongens fenomenalt usla akustiska egenskaper. Rätt skall som bekant vara rätt och Calluna tackar för förkovrande korrektion, vilken härmed vidarebefordras till läsekretsen!

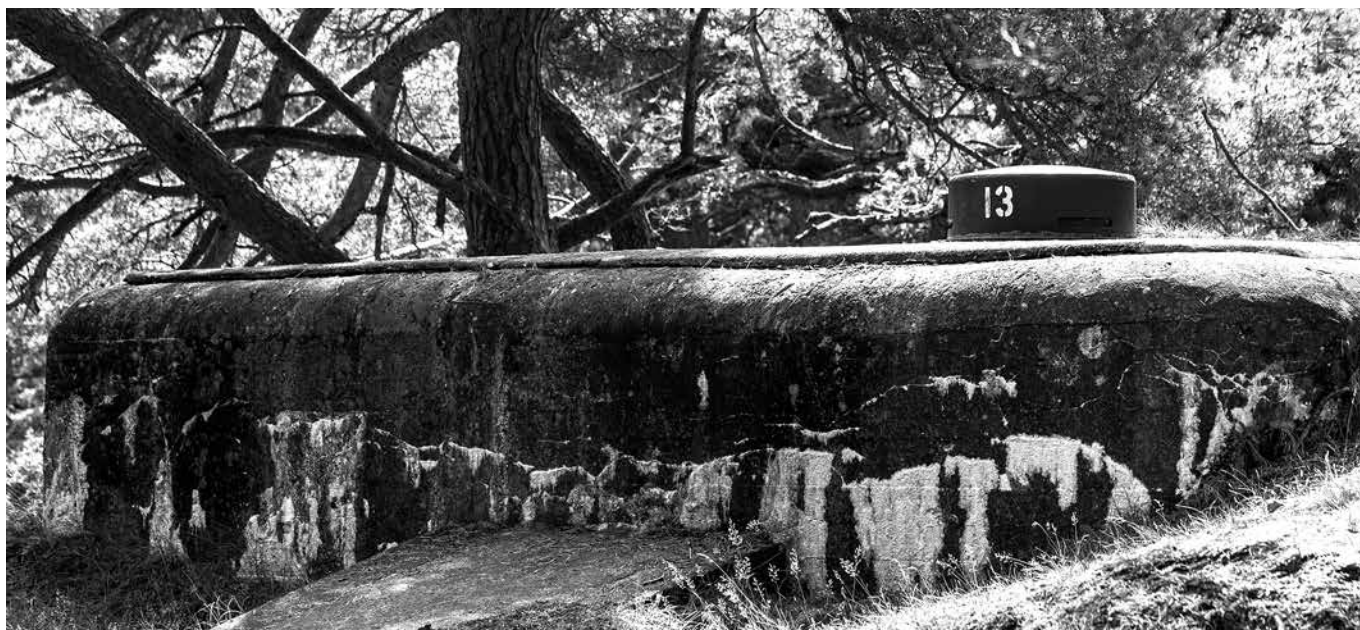


Foto: Sten Blomgren.

# Reparationer, blommor och transporter



Droskor på rad, verkstaden vid Videholms Allé. Chevor så långt ögat når: längst bak troligen en Master Deluxe, äldst i gänget. Sedan bör det vara två Fleetmasters som flankerar en Fleetline. (Eventuella rättelser mottages tacksamt!) Foto: Callunas arkiv.

Sedan tidningen på Ljungen började publiceras har vi skrivit om de flesta verksamheter i Höllviken med omnejd. Vi har dock aldrig tidigare skrivit om Höllvikens reparationsverkstad. Verkstaden som låg på Falsterbovägen 61 hade ett brett register och där reparerades det mesta bland annat motorcyklar, vanliga cyklar och radioapparater.

Innan den nya brandstationen byggdes, låg den äldre stationen granne med reparationsverkstaden. Brandstationens höga torn syntes långväga ifrån och från tornets översta våning hade man en utmärkt utsikt över Höllviken och dess omgivning.

Enligt gamla skrönor, höll man utkik från tornet för att kunna upptäcka eventuella bränder och rycka ut så snabbt som möjligt. Tornets huvudsakliga uppgift var, som på alla andra brandstationer, att hänga slangar på tork.

Reparationsverkstaden drevs under alla år av familjen Hedin; John Hedin byggde huset och öppnade verkstaden 1937. Efterhand som allt fler, framförallt Malmöbor, flyttade till Höllviken utökades

verksamheten till att även reparera gräsklippare.

John Hedin var om sig och kring sig och på helgerna, när verkstaden var stängd, ordnade han bevakning av cyklarna som ställdes utanför de två populära dansbanorna Furet och Höllvikens dansbana. De var inte bara dansbanor, man engagerade också populära artister som uppträdde. Bland många andra hördes Zarah Leanders röst där då och då under 30- och 40-talet. Dessa två nöjesetablissemang var så populära att gångvägarna till dansbanorna enkelriktades.

När man skulle till dansbanorna höll man till vänster och när man gick därifrån, höll man till höger. De som bodde en bit bort, gick vägen om John Hedins cykelställ för att hämta sin cykel. När man lämnade cykeln innan dansen, fick man en biljett med ett nummer som gällde som kvitto. De flesta ville nog ha rätt cykel med sig hem. Det fungerade som när man lämnar kläder i en garderob.

I huset på Falsterbovägen fanns också en blomsteraffär. Även den drevs av familjen Hedin. Astrid

Hedin sålde blommor där under 60- och 70-talet. Under 60-talet var hon den enda som sålde blommor i Höllviken. Astrids specialitet var en "veckobukett" som bestod av tre nejlikor och lite grönt.

När Coop insåg hur populära Astrids buketter var, började de också med "veckobuketter". Eftersom Coop sålde buketterna något billigare än vad Astrid kunde göra, tröttnade hon på snittblommor och satsade istället på krukväxter och större beställningar till fester och företag.

Fram till slutet av 1970-talet, när Astrid lade ner sin verksamhet, var trottoaren utanför butiken alltid fylld med blommor när affären var öppen.

Idag har Höllviken Taxi sin station i huset som en gång rymde såväl reparationsverkstad som blomsteraffär.

Redan 1934 fanns en taxiverksamhet i Höllviken. På den tiden kallades det Höllvikens bilstation och man gjorde reklam för sjusitsiga bilar. Det kunde verkligen behövas stora bilar. Det blev allt populärare med sommarboende

# Reparationer, blommor och transporter

i Höllviken och eftersom en egen bil inte var var mans egendom, anlätades ofta taxi när man flyttade ner inför semestern och hem när sommaren gick mot sitt slut.

Jag minns att när svärfar och svärmor skulle flytta ner för sommarboende anlätades de taxi och bar med sig Singer symaskin, kanariefågel i bur, pelargonier och mycket mera. Hur mycket man än tyckte att man packade ner, så glömdes alltid en hel del kvar i stan som man sedan fick ta på bussen.

På den tiden kunde man även åka tåg till Höllviken, ja, till och med hela vägen till Skanör och Falsterbo. Hvellinge–Skanör–Falsterbo nya järnvägsaktiebolag drev linjen fram till 1 juli 1943, när bolaget gick i konkurs. Om man inte ville åka ända ner till Skanör eller Falsterbo, kunde man stiga av vid Fotevik station.

Stationshuset ligger vid Toppengallerian och idag arbetar Tapetsersare Mästaren och formgivaren

Susanne Sjögren i det lilla vita huset med trappstegsgavlar. Tåget stannade även i centrala Höllviken och stationsbyggnaden, som är riven sedan många år, låg där läkargruppen ligger idag.

Efter konkursen 1943, tog SJ över verksamheten och drev linjen fram till 1971.

Några av taxiägarna valde att ha sin station i ett bussgarage nära järnvägsstationen men de flyttade ganska snart till den gemensamma taxistationen, som då låg vid Gulfmacken på torget. Där biblioteket ligger idag.

*Ingemar H. Johansson*



*John Hedin framför huset. Foto: privat.*



*"Taxihuset" på 1930-talet. Foto: privat.*



# Kallelse till årsmöte

i Kulturföreningen Calluna.

Måndagen den 27 april 2020, kl 18.00 Höllviken (Falskallan 44)

Årsmöte

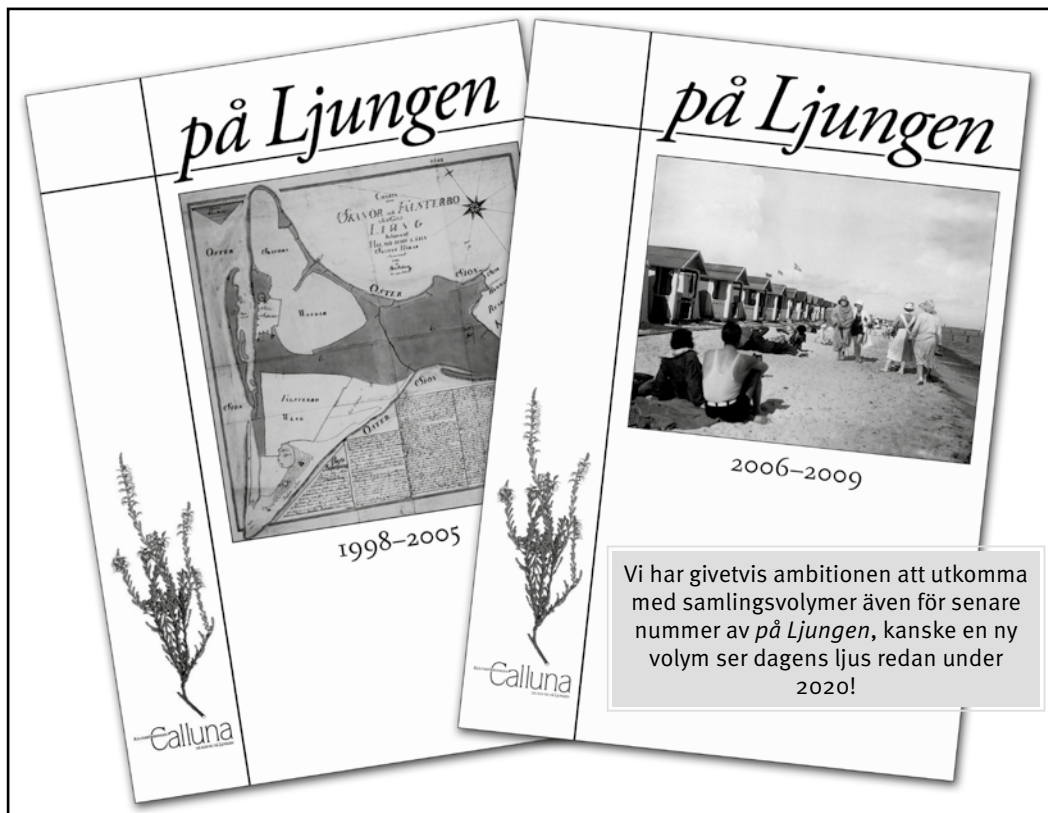
**Corona-uppskjutet!**  
Vi hänvisar till vår hemsida  
calluna.nu och Facebook för  
senaste info.

Ärmt välkommen!

Styrelsen

PS: Har du glömt erlägga medlemsavgift för 2020, ber vi dig sätta in 200 kronor på bankgiro 5470-1248.

på Ljungen samlingsvolym! För dig som missat ett nummer -  
eller som en utmärkt present:



Vi har givetvis ambitionen att utkomma  
med samlingsvolymen även för senare  
nummer av *på Ljungen*, kanske en ny  
volym ser dagens ljus redan under  
2020!

Våra böcker finns att köpa på biblioteken i Höllviken och Skanör, ICA Toppen,  
ICA Supermarket i Skanör, Höllvikens färghandel samt  
Nils Asp Bok- och Pappershandel i Toppengallerian.

på Ljungen ges ut av  
Kulturföreningen  
Calluna

Styrelse  
Ingemar H. Johansson  
Roy Larsson  
Öla Freij  
Sten Blomgren  
Gunilla Jerndell  
Robert Hermansson

Redaktör  
Sten Blomgren  
sten@calluna.nu

Ansvarig utgivare  
Ingemar H. Johansson, ihj  
calluna@tele2.se

Grafisk form  
Sten Blomgren

Tryck  
Arkitektkopia, Malmö

Adress  
Kulturföreningen Calluna  
Västra Mölledalsvägen 18  
236 34 Höllviken  
040-45 11 48

Callunas hemsida  
www.calluna.nu

Medlemsskap  
Sätt in 200 kr på vårt konto  
bankgiro 5470-1248

Tidningen utkommer  
med 2-3 nummer per år.

Återge gärna våra artiklar  
men ange alltid källan.

Ljung, Calluna vulgaris



KULTURFÖRENINGEN  
**Calluna**  
DÅ OCH NU PÅ LJUNGEN